

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Кемза Р.Г., здоб. ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.В. Горох**

Державний біотехнологічний університет

Пріоритетним завданням національної економіки країни є забезпечення інвестиційної привабливості. Саме інвестиції забезпечують поштовх щодо економічного зростання країни, сприяють зростанню її виробничих можливостей, тому що безпосередньо пов'язані з інноваційними процесами.

В економічній літературі існують різні підходи до визначення інвестиційного клімату країни як сукупності різних факторів (економічних, політичних, правових, соціальних, екологічних), які визначають привабливість країни для вітчизняних та закордонних інвесторів.

Для інвесторів основними критеріями при визначенні об'єкта інвестування є очікувана дохідність від вкладеного капіталу, зіставлена зі ступенем ризику. Тому, на перший план виходить саме інвестиційна привабливість країни, яка визначає в собі поєднання різних факторів. В свою чергу, ці фактори можна поділити на: жорсткі (ті, що не можна змінити): географічне положення, природні ресурси, демографічний потенціал; м'які (ті, що можна змінити): законодавство, податкова система, відносини між владою та бізнесом [2].

До війни Україна покращувала показники інвестиційного клімату (рис. 1).

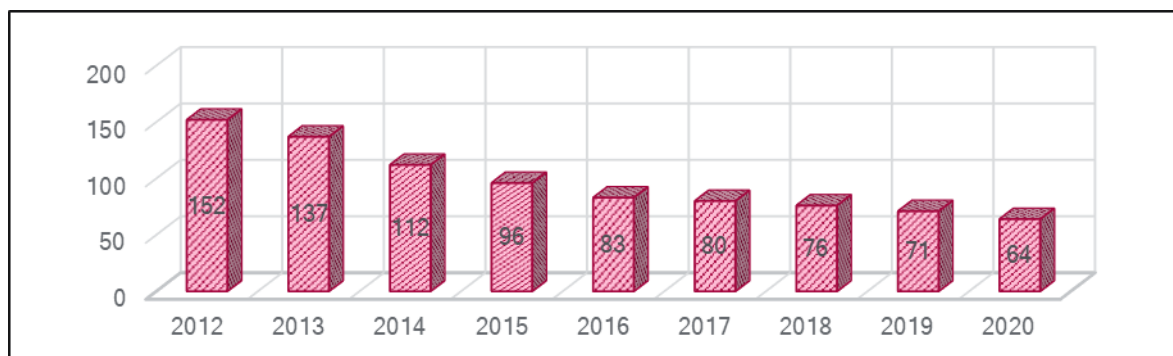

Рис. 1. Позиція України в рейтингу Doing Business за 2012-2020 рр.*

* - побудовано за даними джерела [1]

Так, Україна у 2020 р. посіла 64 місце (серед 190 країн світу) у звіті Doing Business, піднявшись на 7 позицій порівняно з попереднім роком. Було досягнуто прогресу в отриманні дозволів на будівництво, підключенні до електроенергії, захисті міноритарних інвесторів і транскордонній торгівлі [1].

Згідно з дослідженням Європейської Бізнес Асоціації (ЕВА) (рис. 2), індекс інвестиційної привабливості України в першому півріччі 2022 р. знизився до 2,17 балів з 5 (з 2,73 у 2021 р.). Проте, у другій половині 2022 р. він дещо відновився до 2,48, що зіставно зі значеннями 2020 р. під час активної фази пандемії Covid-19 [2].

Для України 2022 р. ознаменувався двома головними стресовими факторами – пандемією COVID-19 та повномасштабним вторгненням російської федерації. Але якщо вплив пандемії поступово зменшувався в міру адаптації економіки та суспільства, то війна зупинила розвиток української економіки.

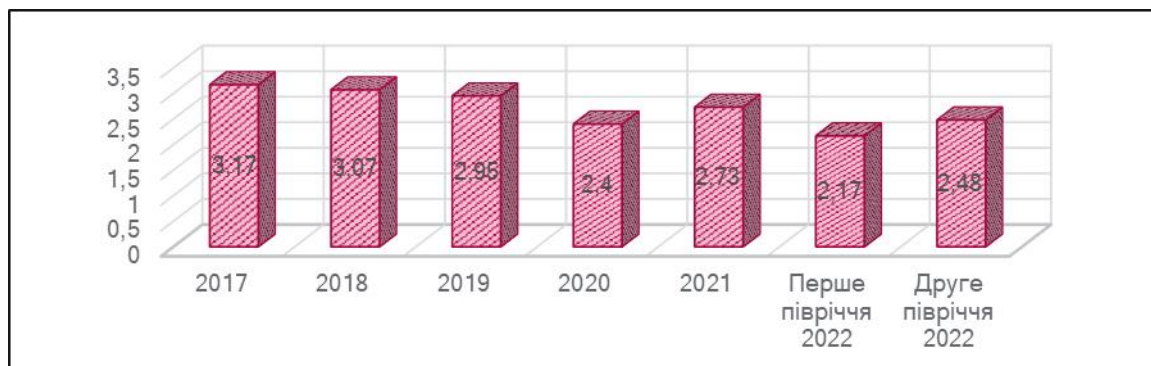

Рис. 2. Індекс інвестиційної привабливості України за 2017-2022 рр.*

** - побудовано за даними джерела [2]*

Таким чином, можна виділити слабкі та сильні сторони України з точки зору інвестиційної привабливості.

До слабких місць можна віднести: повномасштабну військову агресію росії проти України, терористичні атаки на українську енергосистему з боку росії, а також високий рівень інфляції, корупція, монополії, слабкі права власності, високий рівень державного боргу, збільшення рівня безробіття та бідності.

До сильних сторін можна віднести: географічне положення, багаті природні ресурси, розвинене сільське господарство (55% орних земель), набуття Україною статусу кандидата на членство в ЄС.

У вересні 2022 р. була створена ініціатива Advantage Ukraine, яка спрямована на залучення майбутніх інвестицій у країну шляхом демонстрації широких можливостей у ключових секторах, що буде особливо важливим для післявоєнної України. Наразі найбільш популярними галузями для інвестицій є аграрний сектор, ІТ-галузь, оборонна промисловість, логістика та інфраструктура, електроенергетика, фармацевтика.

Отже, пріоритетом політики України є об'єднання всіх її сил задля перемоги та відновлення економіки після війни. В майбутньому Україна повинна стати більш відкритою для міжнародного бізнесу, оскільки це дозволить відродити паралізовані промисловий, сільськогосподарський та ін. сектори країни і, таким чином, знизити рівень безробіття. При цьому, важливу роль відіграє саме підтримка західних партнерів, від якої залежить швидкість економічного відновлення України та покращення її інвестиційного клімату.

Інформаційні джерела:

1. World Bank Group. Doing Business – 2020: Economy Profile of Ukraine. 2021. URL: <https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/u/ukraine/UKR.pdf> (the date of access: 05.04.2023).
2. European Business Association: Official website. 2022. URL: <https://eba.com.ua> (the date of access: 05.04.2023).